

KIESRAAD

GESCOND 16 JUL 2004

Datum
29 juni 2004

Ons kenmerk
2004-000003545

Onderdeel
Kiesraad

Inlichtingen
Pamela Young
T (070) 426 7404
F (070) 427 7634

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Kamer H 1016

Onderwerp
stemmachines

Geachte mevrouw

Uw brief van 12 juni 2004 aan de Kiesraad, is in goede orde ontvangen op 14 juni 2004. In reactie op uw brief kan ik u als volgt informeren.

In de Kieswet en het Kiesbesluit zijn bepalingen neergelegd omtrent het gebruik van stemmachines bij verkiezingen: -het geheime karakter moet zijn gewaarborgd, ook indien de kiezer geen keuze wenst te maken; -de te bezigen apparatuur dient van degelijke makelij te zijn en moet door de kiezer op eenvoudige wijze en zonder gevaar voor storingen of onvolkomen werking kunnen worden bediend; -de kandidatenlijsten, het aan elke lijst toegekende nummer en de aanduiding van de politieke groepering, moeten op duidelijke wijze kunnen worden vermeld; -de kiezer moet zijn stem slechts éénmaal kunnen uitbrengen en moet de gelegenheid krijgen een gemaakte vergissing te herstellen (artikel J 33 van de Kieswet)

In een ministeriële regeling, de 'Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997' worden deze bepalingen verder neergelegd en uitgewerkt. Bij de regeling is een heel scala aan technische eisen en voorwaarden. De goedkeuring is als volgt ingericht. Indien een fabrikant een machine op de markt wil brengen, dient hij eerst een prototype te laten keuren. TNO is de aangewezen keuringsinstantie. Zo wordt er bijvoorbeeld onder andere getest of bij een storing de stemmen worden opgeslagen. Dat is een onderdeel van de zogenaamde robuustheidtest. Wanneer het prototype voldoet aan alle eisen en voorwaarden, wordt de productie gestart. Hier volgt dan een 1 uit 10 keuring. De gefabriceerde machines moeten voldoen aan de eisen en overeenkomen met het goedgekeurde prototype. Als hieraan ook goedkeuring wordt verleend, worden de keuringsrapporten naar het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties gezonden. Het is uiteindelijk de minister die goedkeuring geeft aan het gebruik van bepaalde stemmachines bij verkiezingen. Zonder die goedkeuring mogen machines niet worden ingezet.

Datum
29 juni 2004

Ons kenmerk
2004-000003545

Onderdeel
Kiesraad

Blad
2 van 2

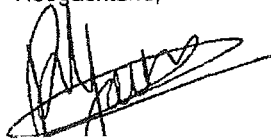
Wanneer de machines eenmaal zijn ingezet wordt er eens in de vier jaar een steekproef gehouden om te testen of de machines nog steeds voldoen aan de verschillende eisen en voorwaarden. De gemeente en het stembureau controleren op hun beurt de stemmachines, voordat zij (weer) worden ingezet bij verkiezingen. Overigens is het wel of niet inzetten van stemmachines een beslissing van de gemeente. De meeste gemeenten in Nederland hebben besloten gebruik te maken van stemcomputers. Een enkele gemeente in Nederland, waaronder Amsterdam, maakt nog gebruik van stembiljetten.

Een controle voor de kiezer zelf, is het in beeld verschijnen van de naam van de gekozen kandidaat en partij alvorens er tot 'bevestigen' overgegaan kan worden. Na afloop van een stembingsdag wordt de computer 'uitgelezen' en rolt de uitslag van die stemmachine op papier uit de machine. Gecontroleerd wordt of het aantal stemmen overeenkomt met het aantal oproepkaarten/volmachten dat is ingeleverd bij het stembureau. De stembureauleden kunnen naar eigen inzicht de afgegeven oproepingskaarten van kiezers verzamelen en tellen. Iedere kiezer mag hierbij aanwezig zijn. Noch uit de afgegeven oproepingskaarten, noch uit de stemmachine valt informatie te herleiden waardoor bekend zou worden op wie iemand gestemd heeft.

Mocht er toch een storing zijn, wat in de praktijk eigenlijk niet voorkomt, is zoals neergelegd in de 'Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997' binnen zeer korte tijd hulp van de fabrikant aanwezig en kan een nieuwe stemmachine worden ingezet. Reeds uitgebrachte stemmen gaan hierbij overigens niet verloren.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P. J. J. J.', written over a horizontal line.